

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Uluslararası ISTE- CSE Standartlarına Göre Mesleki Yeterlilik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Uluslararası ISTE-CSE Standartlarına Göre Mesleki Yeterlilik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17868>

Özet

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Uluslararası ISTE-CSE Standartlarına Göre Mesleki Yeterlilik Ölçeği, Bilişim Teknolojileri (BT) öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini uluslararası kabul görmüş ISTE (Uluslararası Eğitim Teknolojileri Derneği) ve CSE (Bilgisayar Bilimi Eğitimcileri Standartları) standartları çerçevesinde değerlendirmek amacıyla Türkçeye uyarlanmış bir ölçektir. Ölçek, 19 maddeden oluşmakta olup, öğretmenlerin teknoloji entegrasyonu ve pedagojik yeterlilikler gibi kritik alanlardaki öz yeterlilik algılarının ölçmeyi amaçlamaktadır.

Bu uyarlama çalışması, Türkiye'deki BT öğretmenlerinin uluslararası standartlara ne ölçüde uyum sağladığını tespit etmeye yönelik güvenilir ve geçerli bir araç sunmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik ve geçerlik analizleri, yapısal olarak tutarlı ve yüksek iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Bilişim Teknolojileri Öğretmenleri, Mesleki Yeterlilik, ISTE Standartları, CSE Standartları, Ölçek Uyarlama, Güvenirlik, Geçerlik.

Yazarlar

Bayram Gökbulut, A. N. Çoklar.

Amaç

Bu ölçeğin temel amacı, Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin mesleki yeterlilik düzeylerini, özellikle uluslararası alanda tanınan ISTE-CSE standartlarına göre ne ölçüde karşıladığını belirlemektir. Bu ölçüm, öğretmenlerin mevcut yeterlilik seviyelerini saptayarak, mesleki gelişim ihtiyaçlarına yönelik spesifik eğitim programlarının ve müfredatların planlanmasına bilimsel zemin hazırlamaktadır.

Ölçek aynı zamanda, öğretmenlerin kendilerini değerlendirme süreçlerine katkıda bulunarak, öz yeterlilik algılarının güçlendirmeyi ve teknoloji entegrasyonu alanındaki yetkinliklerini artırmayı hedefler. Bu sayede, eğitim sisteminde BT eğitiminin kalitesinin yükseltilmesi amaçlanmaktadır.

Yapı

Ölçek, Bilişim Teknolojileri öğretmenlerinin mesleki yeterliliklerini ölçen çok boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Bu yapı, uluslararası eğitim standartlarına uygun olarak tasarlanmış olup, öğretmenlerin teknoloji kullanımı, pedagojik bilgi ve mesleki sorumluluk gibi alanlardaki yeterliliklerini kapsar. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin üç temel faktörden (alt boyuttan)

oluşturduğunu belirlenmiştir.

Ölçeğin ölçtüğü yapı, öğretmenlerin sadece teknik bilgiye sahip olmaları değil, aynı zamanda bu bilgiyi etkili bir şekilde sınıf ortamına entegre etme becerilerini de kapsamaktadır. Bu üç faktör, öğretmen yeterliliklerinin farklı yönlerini bamsız ancak ilişkili bir şekilde ele almaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin teorik yapıyla uyumlu olarak üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Bu üç faktör, toplam varyansın önemli bir oranını, yani yüzde 66,639'unu açıklamaktadır.

Faktörlerin açıklanan varyansa katkıları ve madde yük değerleri aşağıdaki gibidir:

Birinci Faktör: Özdeğeri 9,315 olup, toplam varyansın yüzde 49,026'sini açıklamaktadır. Maddelerin yük değerleri 0,500 ile 0,823 arasında değişmektedir.

İkinci Faktör: Özdeğeri 2,246 olup, toplam varyansın yüzde 11,819'unu açıklamaktadır. Maddelerin yük değerleri 0,650 ile 0,815 arasında bulunmuştur.

Üçüncü Faktör: Özdeğeri 1,101 olup, toplam varyansın yüzde 5,795'ini açıklamaktadır. Maddelerin yük değerleri 0,549 ile 0,768 arasında değerler almıştır.

Bu yüksek faktör yükleri ve açıklanan varyans oranları, ölçek maddelerinin belirlenen üç faktörü güçlü bir şekilde temsil ettiğini ve ölçeğin yapısal geçerliliğinin yüksek olduğunu kanıtlamaktadır.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılığını test etmek amacıyla Cronbach Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Elde edilen katsayılar, ölçeğin genelini ve alt faktörlerinin mükemmel düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik analizlerinden elde edilen Cronbach Alpha değerleri şunlardır:

Ölçeğin bütünü için Alpha değeri: $\alpha = 0,941$

Birinci faktör için Alpha değeri: $\alpha = 0,931$

İkinci faktör için Alpha değeri: $\alpha = 0,894$

Üçüncü faktör için Alpha değeri: $\alpha = 0,818$

Özellikle genel ölçek için 0,941 gibi oldukça yüksek bir Cronbach Alpha değerinin elde edilmesi, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir biçimde ölçtüğünü ve araştırmalarda yüksek güvenilirlikle kullanılabileceğini ortaya koymaktadır.

Faktör Analizi

Ölçeğin faktör yapısı, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ile incelenmiştir. Bu analiz, ölçeğin çok boyutlu yapısını tanımlamak ve maddelerin hangi temel boyutlar altında toplandığını görmek için gerçekleştirilmiştir. 19 maddelik ölçek, üç ana faktör altında başarıyla bir şekilde toplanmıştır.

Faktörlerin özdeğerlerinin yüksek olması, özellikle birinci faktörün (9,315) toplam ölçülen yeterlilik yapısına en büyük katkıyı sağladığını göstermektedir. Üç faktörün toplam varyansın üçte ikisini açıklaması (%66,639), ölçeğin faktör yapısının güçlü ve teorik temellere uygun olduğunu kanıtlamaktadır. Madde yüklerinin 0,500'ün üzerinde olması, faktörlerin yapısal bütünlüğünü desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçeği (Adaptasyon)

Format: Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Bilişim Teknolojileri (BT) Öğretmenleri

Yaş Grubu: Yetişkin (Öğretmenlik mesleğini icra eden profesyoneller)

Popülasyon Detayları: Türkiye'de görev yapan Bilişim Teknolojileri öğretmenleri.

Test Metodolojisi: 19 maddeden oluşan, 5'li Likert Ölçeği tipinde derecelendirme kullanılan bir envanterdir.

Anahtar Kelimeler

BT Öğretmenleri, Mesleki Gelişim, Öz Yeterlilik, Eğitim Teknolojileri, Likert Ölçeği, AFA.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurum E-posta Adresleri: bayramgokbulut@hotmail.com

Yazınma Adresi: Bilgi mevcut değildir.

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin orijinal uyarlama çalışması 2018 yılında yayımlanmıştır. Ölçeğin kullanımı ve izinleri hakkında bilgi almak için sorumlu yazar Bayram Gökbulut ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi: bayramgokbulut@hotmail.com.

Ölçeğe ait orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: bilisim-teknolojileri-ogretmenlerinin-uluslararasi-iste-cse-standartlarina-gore-mesleki-yeterlilik.pdf

Kaynaklar

Gökbulut, B., ve Çoklar, A. N. (2018). The Validity and Reliability of IT Teachers' Professional Competencies Scale in Accordance with International ISTE-CSE Standards. *Kastamonu Education Journal*, 26(4), 1278-1288.

Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Uluslararası İSTE-CSE Standartlarına Göre Mesleki Yeterlilik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin toplam madde sayısı 19'dur. Maddelerin içeriği kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ancak ölçeğin derecelendirme yapısı aşağıda belirtilmiştir ve bu yapı, öğretmenlerin öz yeterlilik algılarını 5 aşamalı bir ölçekte değerlendirmelerine olanak tanır:

Tamamen yeterliyim = 5

Oldukça yeterliyim = 4

Orta düzeyde yeterliyim = 3

Biraz yeterliyim = 2

Hiç yeterli değilim = 1